Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 198. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 17, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 17-го ЖОВТНЯ 1996 р. Ч. 198. РІК CIII.

Л. Кучма прокоментував становище А. Лебедя до поширення НАТО

Київ (Р. Р.). — Президент України Леонід Кучма з приводу нарікань секретаря Ради національної безпеки Росії Олександра Лебедя в Брюсселі на те, що Російська Федерація не має права вето на поширення НАТО, дав свій коментар.

За словами Л. Кучми, Лебедь „сказав те, що повинен був сказати", та що будь-які інші заяви ні на що не вплинули б. На думку Президента України, НАТО поширюватиметься буде, це вже вирішено, але питання поширення його і підписання договору з Росією „повинні вирішуватися комплексно". Цей договір, на думку Л. Кучми, знову може поділити держави Европи на „великі" і „малі". З цього приводу „Україна обов'язково викладе свою думку" на зустрічі Україна — НАТО, що має невдовзі відбутися за формулою 16 плюс один.

Комісія вимагає звільнення Д. Табачника

Київ. — Комісія Верховної Ради, що займається боротьбою з корупцією і організованою злочинністю, закликала Президента Леоніда Кучму звільнити голову Адміністрації Президента, ствердивши, що Дмитро Табачник використав своє становище для нелегального придбання помешкання в центральній частині Києва, повідомив 14-го жовтня „ОМРІ Дейлі Дайджест", покликаючись на УНІАН.

Комісія заявила, що Д. Табачника потрібно судити, звільнивши його з посту голови Адміністрації Президента, і заборонити йому займати державне становище у майбутньому.

Члени комісії висловили догану правоохоронним органам за те, що вони погано борються з корупцією серед урядовців. Покликаючись на Міністерство Статистики, комісія заявила, що в 1991-95 роках лише 560 з 2,650 обвинувачених у зловживанні владою урядовців ув'язнено, і тільки 12 відсоткам заборонено займати державні пости.

Король Гуссейн підтримує Арафата

Єрихон, Західній берег Йордану. — У вівторок, 15-го жовтня, Гуссейн, король Йорданії, вступив уперше від 1967 року сюди, коли цю частину колишнього його королівства під час арабсько-ізраїльської війни захопив Ізраїль. Він прибув до Палестинської зони самоврядування Єрихону, де був прийнятий з усіми почестями належними керівникові держави. Стоячи на трибуні разом з провідником палестинців Ясіром Арафатом, йорданський король публічно обіцяв повну свою особисту та його країни підтримку палестинцям у мирних переговорах з Ізраїлем і в їх намаганнях палестинців створити незалежну державу.

Після довголітньої ривалізації впливу на західньому березі Йордану, своїми відвідинами король Гуссейн публічно визнав, що тут править Я. Арафат. Крім того ці відвідини продемонстрували його солідарність з палестинцями — наявний сигнал для Беньяміна Нетаніягу, прем'єр-міністра Ізраїля, що дальше зволікання раніше узгодженого договору про палестинське самоврядування може нанести шкоди взаємовідносинам Ізраїля з Йорданією.

Коли ж брати до уваги справу виходу військ Ізраїля з Геброну то її треба вирішити якнайшвидше, твердить король Гуссейн, бо в іншому випадку це може знову стати причиною нових заворушень, які тільки спричинюють заколот, ворожнечу та відтягають можливість вирішення цих проблем мирним шляхом.

Іракці знову наступають на курдів

Каїр, Єгипет. — У вівторок, 15-го жовтня, щонайменше 400 іракських танків рушили назустріч формаціям Патріотичного союзу Курдистану, які оточують місто Ербіль, адміністративний центр іракського Курдистану. Про це повідомило каїрське радіо, покликуючись на інформаційні джерела Організації Об'єднаних Націй.

Того ж дня 20,000 бойовиків Демократичної партії Курдистану, яка є головним противником Патріотичного союзу Курдистану у курдській внутрішній ворожнечі, прибули на великих автах в Ербіль, щоб допомогти в обороні міста.

Керівники Демократичної партії Курдистану звинувачують Патріотичний союз Курдистану в тому, нібито на його боці воюють 15,000 іранських вояків з корпусу „Охоронців ісламської революції".

В кінці серпня формації Демократичної партії Курдистану при активній підтримці іракських урядових військ захопили Ербіль і встановили контролю майже над усім іракським Курдистаном. Декілька днів тому Патріотичний союз Курдистану знову розпочав бойові дії і захопив місто Сулейманію. Це потягнуло за собою нову хвилю масової втечі курдів з північного Іраку до Ірану.

Той факт, що іракський уряд збройно підтримав формації Демократичної партії Курдистану, став приводом для недавніх ракетних атак з боку військ антисаддамівської коаліції.

О. Лебедь висуває претенсії до України

Київ (Р. Р.). — Агентство „Інтерфакс-Україна" минулого тижня повідомило, що українсько-російська угода, яку готуються підписати щодо базування Чорноморської фльоти „не зовсім відповідає інтересам України". Інформується також, що секретар Ради національної безпеки Росії Олександр Лебедь заявив: „Росії слід поставити питання про наявність територіяльної суперечки між Росією і Україною".

Інші газети, зокрема „Кримская Правда" з 10-го жовтня та „Флаґ Родіни" з 5-го жовтня цитують виступи Лебедя, де він пропонує „розглядати права Росії на Севастопіль в історичному аспекті", при чому генерал Лебедь вважає, що на відміну від Криму, Севастопіль ніколи не належав до України і юридично не втратив свого російського статусу.

О. Лебедь звернувся з відкритим листом до громадськости Росії, у якому просто в заголовку стверджує, що „Севастопіль — російське місто".

Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко з цього приводу сказав, що такі заяви „негативно впливають на переговорний процес між двома державами". Удовенко вірить, що це особиста думка ген. Лебедя.

„У відносинах з Росією ми керуватимемось офіційною заявою заступника міністра закордонних справ Російської федерації Сергія Крилова, який наголосив, що ні президент, ні уряд Росії таких територіяльних претенсій до України не висували", — зазначив Г. Удовенко. Навпаки, під час переговорного процесу російська сторона виявляє бажання до активного діялогу. Українська сторона робить усе можливе, щоб подібні заяви А. Лебедя не вплинули на завершен-ня переговорів з приводу розміщення і умов базування Чорноморської фльоти.

Організаторів шахтарських акцій засуджено умовно

Луганське (Р. Р.). — Луганський обласний суд визнав винними лідерів шахтарської профспілки Краснодону Петра Кита і Михайла Скринського в організації блькування шляхів і залізниць у липні 1996 року.

П. Кит засуджений до 2.5 років позбавлення волі умовно. Тобто, йому доведеться відбувати ув'язнення тоді, коли протягом наступних двох років він знову порушить закон. М. Скринського засуджено до трьох років умовно.

П. Кит винним себе не визнав, а М. Скринський визнав свою вину частинно. Він прокоментував рішення суду так: „Після такого судового процесу страйки шахтарів стануть некерованими, а роля Незалежної Профспілки Гірників як стримуючої сили страйкового руху буде зліквідована". На думку Скринського, „Вже під час наступного страйку гірники можуть вдатися до крайніх заходів".

Л. Кучма підтвердив свій намір кандидувати на другу каденцію

Париж. — Президент Леонід Кучма на шпальтах французької газети „Лє Монд" підтвердив своє бажання кандидувати в 1999 році на другу каденцію, щоб завершити ринкові реформи в Україні і встановити тісніші зв'язки з Европейською спільнотою, повідомило 14-го жовтня агентство Ройтерс.

Перший раз про свій намір Л. Кучма заявив 16-го вересня в інтерв'ю на українському телебаченні, почавши цим самим передвиборчу кампанію дуже рано — три роки перед виборами. Через два тижні після того у нього з'явився перший конкурент — звільнений у травні з посту прем'єр-міністра Євген Марчук, який тепер очолює в українському парляменті фракцію „Соціяльно-ринковий вибір", куди ввійшло багато колишніх урядовців.

В своїй статті в „Лє Монд" Л. Кучма висловив сподівання, що наступного року в Україні спостерігатиметься невелике економічне пожвавлення. Однак він додав, що Україна потребуватиме нових реформ, які забезпечили б довготермінове зростання економіки, що є головним завданням українського Уряду.

Обраний два роки тому Президент передбачив, що в 1997 році економіка зросте в Україні на 1.7 відсотка. Він також звернувся до інших країн з проханням надати Києву допомогу в проведенні ре-

(Закінчення на стор. 3)

Знайшлася українська журналістка

Київ. — Харківська тележурналістка, яка зникла була в Чечні три місяці тому, знайшлася, повідомила 15-го жовтня УНІАР.

Співпрацівницю телевізійної групи „Літа-М" Петренко звільнили з полону учасники чеченського опору після того, як з території, де вона перебувала, відступили сили проросійського керівника Чечні Доку Завгаєва, повідомили члени Української Національної Асамблеї, які займаються пошуком і поверненням українських журналістів.

Доля інших журналістів Базавлука і Шевченка, які теж зникли у Чечні, покищо невідома. Голова виконавчого комітету УНА Віктор Мельник поінформував, що Міністерство Закордонних Справ України скерувало з цього приводу офіційний запит до уряду Росії. Відповіді покищо немає, але є усна інформація, що пошуки журналістів тривають.

Однак В. Мельник заявив, що насправді Росія пошуками не займається.

Керівник чеченського опору Зелімхан Яндарбієв ствердив, що на території, контрольованій його урядом, українських журналістів немає.

Відбулася церемонія відкриття Року Права

Київ (Р. Р.). — Тут 8-го жовтня цьогорічна церемонія відкриття Року Права розпочалася в Золотих воротах Службою Божою. У церемонії взяли участь представники всіх існуючих в Україні судово-правних установ: Міністерства Юстиції України, Верховного Суду України, Вищого арбітражного суду, Української Правничої Фундації, студенти та викладачі-правники.

Згідно з указом Президента України Леоніда Кучми відкриття Року Права відзначається щорічно, починаючи з 1994 року. Ініціятором запровадження в Україні такої традиції виступила Українська Правнича Фундація. Мета акції — піднесення ролі права і правника у суспільному житті, а також утвердження в Україні принципу верховенства права та незалежности судочинства.

По завершенні Служби Божої церемоніяльна процесія вирушила до Українського Дому, де зі зверненнями до суддів і всіх правників звернулися голови Верховного Суду України Віталій Бойко, прем'єр-міністер України Павло Лазаренко, голова Верховної Ради Олександер Мороз, міністер юс-

(Закінчення на стор. 3)

Українці були учасниками ботанічного конґресу

С. Максимова (зліва) і д-р Я. Дудич в редакції „Свободи".

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Якось воно так складається, що в різних ділянках та в різних акціях зустрічаються українці з материка з українцями з земель поселення та знаходять спільну мову. Так сталося і у недавньому і це першому тут конгресі ботанічних городів, що відбувся минулого місяця в Ню Йорку в Бруклинському ботанічному саді. У ньому серед 200 делегатів із 40 країн взяло участь двоє українців, а опіку над їхнім перебуванням перебрала довголітня мешканка Бруклину і доброволець у праці в Бруклинському ботанічному саді Н. Сочинська. Вона також була мотором для відвідин гостями з України нашої редакції та брала активну участь у наших розмовах, як і інформаціях про конгрес.

Українськими учасниками Третього міжнародного конгресу були керівник Ботанічного саду в Донецькому Світлана Максимова і директор Львівського ботанічного саду та арборетуму д-р Ярослав Дудич. Вони, як і Н. Сочинська, розповіли обширно про сам конгрес, як і про свою працю в Україні.

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

НА ЗИМОВИЙ ЧАС УКРАЇНА ПЕРЕЙДЕ ПО-ЕВРОПЕЙСЬКИ

КИЇВ. — Країни Европи продовжили літній час на один місяць. За згодою областей України, Кабінет Міністрів України також ухвалив постанову, що перехід на зимовий час відбудеться в ніч на 27-го жовтня, тобто о 4-ій год. ранку, стрілку переводиться на одну годину назад. Раніше Україна міняла час в останню неділю вересня. Вперше літній час було введено у Великобританії 1909 року. В незалежній Україні літній час вводять щорічно.

СПРАВИ ПОДАТКОВІ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко сказав, що 40 відсотків української економіки практично не обкладається податкам. Бюджет недобирає 1 більйон 630 млн. гривень, а цієї суми вистачило б на погашення усіх боргів бюджетним працівникам. Лазаренко вважає за необхідне зменшити податковий тиск і водночас збільшити відповідальність за несплату податків. З цією метою створено Державну податкову адміністрацію на рівні міністерства.

ЗВІЛЬНЕНО З-ПІД ВАРТИ ПРОФСПІЛКОВИХ ЛІДЕРІВ

ЛУГАНСЬКЕ. — Луганський обласний суд ухвалив постанову про звільнення з-під варти до суду голови Краснодарської Незалежної Профспілки Гірників України Петра Кита та голови місцевої профспілкової організації Михайла Скринського, проти яких висунено звинувачення в організації шахтарських акцій, які нанесли державі шкоди.

ПІДПИСАНО МЕМОРАНДУМ

ЛЬВІВ. — Тут підписано меморандум про взаєморозуміння між Львовом та Урядом ЗСА в особі Агенції з міжнародного розвитку — USAID. В інтерв'ю журналістам директор міжнародної місії USAID Грегорі Гюгер повідомив, що підписаний документ спрямований на поліпшення ситуації з водопостачанням, транспортом, житловим будівництвом та наданням медичних послуг. Згідно з меморандумом до кінця цього року передбачено забезпечити водою один з житлових масивів, де мешкає майже 40,000 людей. Загальна сума цих проєктів — 25 млн. дол. Гроші вже надходять і до кінця 1996 року має бути використано 10 млн. дол.

ВВОДИТЬСЯ ОБОВ'ЯЗКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України затвердив положення про порядок і умови проведення обов'язкового забезпечення цивільної відповідальности власників авт. В частині завданої школи життю і здоров'ю людей положення діє з 1-го січня 1997 року, а в частині завданої шкоди майнові положення вводиться в дію з 1-го січня 1998 року. Мінімальна забезпеченева сума, яку виплачуватимуть за шкоду для життя і здоров'я людей — 2,000 гривень.

КЕРІВНИКИ ЧАЕС ПЕРЕДАЛИ ПРОПОЗИЦІЇ

КИЇВ. — Керівники Чорнобильської Атомної Електростанції передали в Комісію Верховної Ради з питань бюджету свої пропозиції щодо фінансування з державного бюджету видатків для міста Славутич та для виконання робіт на першому енергоблоці ЧАЕС, який передбачається зупинити в листопаді. Тоді працюватиме лише третій бльок, якого недостатньо, щоб заробити гроші для фінансування частини праць на зупиненому бльоці. ЧАЕС частинно фінансує і працює з обслуговування саркофагу. Спільна робоча група України, ЗСА та Европейської комісії подала Урядові проєкт проміжного пляну дій щодо соціяльних проблем, пов'язаних із закриттям ЧАЕС. На ці праці потрібно до 150 млн. дол. Борг ЧАЕС Росії за ядерне паливо становить близько 30 млн. дол.

ДО УКРАЇНИ НАСТАВЛЕНІ РАДИКАЛЬНО

СЕВАСТОПІЛЬ. — Севастопільська громадська рада „300 років російської фльоти" звернулася до російського президента та прем'єра із закликом вжити всіх доступних заходів для найефективнішого вирішення проблем Севастополя та російської фльоти. „У російсько-українських переговорах потрібні радикальні заходи, які дали б змогу домогтися історично-справедливого рішення. Будь-яке гаяння часу, політика напівзаходів та невиправданих поступок приведе до повної втрати Севастополя. В діялозі з Україною треба використати всю могутність політичного та економічного арсеналу Росії", — пишуть севастопільські патріоти Росії.

ДЕПУТАТИ КИЄВА ЗВЕРНУЛИСЯ ДО О. МОРОЗА

КИЇВ. — На адресу голови Верховної Ради України надійшло звернення від 51 депутата Київської Міської Ради. Столичні депутати просять внести до порядку денного сесії парляменту проєкт закону про столицю, в якому передбачити „право депутатів Міської Ради Києва обирати керівні органи, фіксувати можливості впливу на голову, який порушує існуючі закони та не зважає на думку більшости депутатів, а також механізм відкликання керівника, якому виявлено недовір'я". Автори звернення наголошують, що „в умовах протистояння, організованого і здійсненого головою ради порушується баланс сил, реальних можливостей представницьких і виконавчих органів влади".

ЛІКВІДУЄТЬСЯ 20 ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВИХ КОМПАНІЙ

КИЇВ. — В Укрстрахнагляд надійшли заяви від 20-ох забезпеченевих компаній на їх ліквідацію. Це сталося через неможливість до 1-го січня 1997 року виконати вимоги з формування статутового фонду, мінімальний розмір якого має бути 100,000 екю. Така вимога закону України про забезпечення. Ще сім страхових компаній з тієї ж причини приєднуються у формі філій до забезпеченевих компаній, які мають фінансові можливості й виконали вимоги щодо формування статутового фонду. Лише 22 із 500 забезпеченевих компаній України мають фонд 100,000 екю.

В АМЕРИЦІ

ПІД ЧАС ПРОДОВЖЕНОГО ДО трьох днів кінця тижня з приводу свята Колюмба, обидва кандидати на президента ЗСА використовували ці вільні від праці дні для пропагування своїх кандидатур. Кандидат демократів президент Билл Клінтон намагався звертати увагу виборців на ним підписані маловажні закони, але цілковито не звертав уваги на важливі питання такого маштабу як, закиди про гроші для виборчої кампанії, отримані зі закордону, та дослідження Фордгемського университету про те, що добробут громадян країни знаходиться на найнижчому рівні за останніх 25 років. Кандидат республіканців Роберт Дол натомість вирішив змінити свою дотеперішню тактику джентельмена та витягнути на поверхню справу етики в теперішньому Уряді президента Б. Клінтона.

У СВІТІ

МІСТО МОСКВА ЗНАЙШЛО спосіб, як розв'язати проблему бездомних на вулицях. Вони їх просто без будьяких оскаржень заарештовують, а тоді застосовують давно випробувану Росією систему вивозів, тільки у випадку бездомних їх відсилають до місця їх останнього зареєстрованого перебування. Президент Борис Єльцин і посадник Москви Юрій Лужков уважають ці вивози сильною зброєю у боротьбі зі злочинністю. Все це в той час коли нова конституція Росії забезпечує за громадянами право вільного порушування по країні, як і не дозволяє затримувати будь-кого більше, як 48 годин без конкретного оскарження. Але все це не береться до уваги, бо, як сказав один із дорадників посадника Москви Алєксандер Золін, „ми не хочемо щоб наше місто виглядало як вулиці Ню Йорку чи халупинні місточка Латинської Америки".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Лебедь літав до Брюсселю недарма

Після участи в зустрічі міністрів оборони 16-ти країн-членів НАТО у Берґені /Норвеґія/ міністер оборони Росії Ігор Родіонов сказав журналістам, що Росія за те, щоби Північноатлянтичний оборонний союз перемінився в нову організацію з врахуванням колосальних змін в Европі. Однак, підкреслив він, наразі в НАТО "відчувається подих ідеології, що склалася в роки холодної війни". На думку І. Родіонова, питання про переміну НАТО вирішується не в інтересах Росії, а тому потрібно його переглядати. Водночас І. Родіонов повідомив, що Росія прийняла пропозицію НАТО про проведення постійних зустрічей з метою зміцнення довір'я. Мабуть, саме в рамках таких зустрічей секретар Ради безпеки Росії Алєксандр Лебедь літав до штаб-квартири НАТО у Брюсселі, де, як відзначили журналісти, був підкреслено чемно зустрінутий не тільки генеральним секретарем Гавієром Соляна, а й іншими особами...

Під час неофіційної ознайомчої візити А. Лебедь виявився людиною зрівноваженою, говорив без емоційних перегинів та різких висловлювань. Більше того, недвозначно дав до зрозуміння, що Москва не особливо настроєна блькувати поширення НАТО на схід Европи, а покидаючи столицю Бельгії, сказав, що для нього "багато прояснилося". В основному, наголосив А. Лебедь, "ми одне одного зрозуміли, в чомусь не зійшлися думками, виявили різні підходи, але не допустили до жодної некоректности на адресу одне одного... Визначилися, як працюватимемо надалі, коли і над чим. Це була спокійна ділова розмова".

Питання про процедуру прийняття до НАТО найближчих кандидатів — Польщі, Мадярщини і Чехії — розглядатиметься на вершинній конференції НАТО в середині наступного року. Не бажаючи дратувати Боріса Єльцина, Адміністрація Билла Клінтона, як могла, відтягувала цю процедуру, запропонувавши своєрідний перехідний етап у формі "Партнерства заради миру", хоча всім було зрозуміло, про що, власне, йдеться. Підстави для подібного зволікання були. Передусім, виразно антинатовське становище Кремля. А. Лебедь його не схвалює, а це проявляється в його критиці Москви за пасивність у стосунках з НАТО, бездіяльність і спроби, як він каже, "витримувати політичну лінію 15-річної давности в зовсім нових економічних, воєнних та інших умовах", які ставлять її на периферію будівництва нової архітектури европейської безпеки, позбавляють можливости впливати на процес". Здивований пасивністю Росії в "Партнерстві заради миру", А. Лебедь ка-же: "Своєю активною неучастю ми самі себе виводимо за межі процесу і залишаємося на узбіччі, позбавлені можливости на щось впливати".

Думаючий політик А. Лебедь усвідомлює, що Росія не має справжньої змоги заборонити комусь вступ до НАТО. Що ж він пропонує? Насамперед, якнайскоріший обмін представництвами між Росією і НАТО, щоб "детально встановити, чого ми хочемо і в які форми хочемо вбрати наші стосунки". А. Лебедь закликає Росію виробити і мати "хоча б контуру того, до чого ми прагнемо". Тоді "ініціятива буде у нас". В іншому випадку, вважає відставний генерал, "НАТО збудує систему самостійно, а ми залишимося поза нею". А. Лебедя дивує, шо більшість російських політиків не усвідомлюють: ситуація суттєво змінилася: немає Варшавського пакту, немає СССР, немає економічно міцної, з сильною армією, Росії. Отже, бараняча впертість Росії нині може їй лише пошкодити. І, яким би непередбачуваним він не був, А. Лебедь, мабуть, розуміє, що, насамперед, европейські країни, які знаходяться найближче до Росії, хочуть мати ґарантії їх захисту на випадок реанімації російського імперіялізму, і лише цим можна пояснити їх бажання вступити до НАТО.

Між тим, як дуже слушно зауважує публіцист Боріс Бахтєєв, ставши членом НАТО, Росія може блькувати прийняття до НАТО України, аби бути єдиною посередницею між "республіками" та Европою, у такий спосіб відновивши свою ролю центру.

Московська газета "Комерсант" писала: "НАТО повзуче. Росію примусили попроситися в Північноатлянтичний оборонний бльок". А колеги-журналісти з "Комерсант-Дейлі" висловилися так: "У відповідь на натовський плян поширення на схід Росії залишається одне — вимагати повноправного членства в НАТО". Ці дві практично різні думки згаданих видань, очевидно, мало цікавлять А. Лебедя. З усього судячи, секретар Ради безпеки Росії добре свідомий того, чого хоче НАТО і що потрібне його країні.

Людмила Таран,
Київ

ДУМКИ З МАЙБУТНЬОГО

Києво-Могилянська Академія за п'ять останніх років пройшла шлях становлення українського національного університету (НаУКМА). Сьогодні там навчається 1,172 студенти на факультетах суспільних, гуманітарних, природничих і правничих наук. Існують бакалаврські, маґістерські й докторські програми. Навчання проводиться як українською, так і англійською мовами. Тому викладають в НаУКМА як кращі українські, так і закордонні професори.

Найбільшою цінністю університету є його студенти. Оскільки НаУКМА уник корупції в процесі підбору абітурієнтів для навчання, тому сюди вступає еліта українського молодого покоління. А цього року відбувся перший випуск на бакалаврських програмах НаУКМА і 157 перших випускників тепер або працюють в Україні (в Уряді, в парляменті, у приватних і державних підприємствах), або продовжують навчання — і в Україні, і за кордоном. Між ними особливо виділяється Олег Процик, котрий за чотири роки завершив і бакалаврську, і маґістерську програму, а нині є в докторантурі Ратґерського університету. „Навчання в Академії, — розповідає Олег, — стало для мене, без перебільшення, переломовим моментом у житті, бо відкрилися великі преспективи. В науковому пляні тут формувалося моє критичне мислення й розуміння недогматичности наукової діяльности. Соціяльно НаУКМА кристалізував моє самоусвідомлення як українця. Розпливчастість моїх поглядів на культурне й політичне життя суспільства змінилася чіткою схемою пріоритетів та переконань, де національний акцент став виразним. Академія зробила мене також амбітною людиною в політичному сенсі. НаУКМА також дав мені найкращих друзів, які допомогли мені рости як особистості". Така думка вчорашнього сільського хлопця з-під Миколаєва Олега Процика.

А що ж думають про свою академію інші студенти й випускники?

Ігор Когут, бакалавр НаУКМА, сьогодні студент маґістерки.

— Цікаво, Ігоре, звідки потрапляють до Києво-Могилянської Академії?

— Походжу я з Трускавця. До речі, в НаУКМА вчиться чимало моїх земляків. Я свого часу закінчив Дрогобицький Педагогічний Інститут, здобувши фах учителя музики. Бакалаврська освіта в НаУКМА дала мені новий фах: політологію.

— Ігоре, коли ви сюди вступали 1992 року, певно, мали нечітке уявлення про академію. Не шкодуєте, що потрапили в ці стіни?

— Що ви, не шкодую! Зрештою, продовжую в академії навчання. Саме тут я познайомився з багатьма людьми, знайшов друзів, опанував новий фах, хоча вступав до академії, вражений геніяльними постатями Березовського й Веделя. Спершу гадав, що досліджуватиму українську церковну музику. Деякий час я не полишав своїх музикознавчих студій, навіть доклав багато зусиль, щоб вийшов збірник духовних творів Миколи Лисенка, але згодом таки зробив інший вибір.

— Отже, як ви бачите себе політологом?

— Деякий час я працював у Пресовій службі України, що інформує діяспорні видання про життя нашої країни. Сьогодні — у фонді „Українська перспектива". Мені цікаво спілкуватися з молодими політологами й політиками. Створюємо фонд, що займатиметься проблемами політичної і правної культури в Україні.

— Серед найважливіших принципів у діяльності НаУКМА чи не найчастіше йдеться про спрямування на розвиток особистости студента. Як відчуваєте ви це, так би мовити, із середини?

— По-різному складаються стосунки з професорами, адміністрацією. Але переважно при спілкуванні з ними відчуваємо себе їхніми молодшими колеґами. До нас ставились якось особливо: ми — перший набір до відродженої академії... А щодо певних розчарувань — вони неминучі, наш університет постав не так давно і в дуже складних економічних і політичних обставинах. Але попри все я бачу головне: тут збираються люди небайдужі.

— Отже, Києво-Могилянська Академія збирає людей цікавих, небайдужих — і студентів, і викладачів з усієї України. В певному сенсі маємо модель соборної держави. Що для вас становить почуття соборности, як ви тут, в академії, збагнули його?

— Про це не раз замислювався. Якби такий університет, як наш — маю на увазі ідею й ідеологію його -- постав десять літ тому, то після референдуму 1991 року скоріше б знайшлося досить людей, здатних будувати справді незалежну й соборну Україну. В Академії створено мінімодель української соборности. Тут і Донбас, і Львів, і Київ, і навіть Крим хоче бачити Україну розвиненою і процвітаючою. Ми, студенти, змогли знайти спільну мову, хоча це було непросто, адже ми все таки дуже різні. Мені навіть здавалося, що в нашому середовищі почали витворюватися ознаки нової культури, візьмімо хоча би галицький вертеп, у якому брали участь здебільшого хлопці з Харкова, Сум, Донецького, Миколаєва, Симферополя... Це частковий приклад, але він показовий.

А ось розмова з Наталею Коваленко, студенткою п'ятого року:

— Наталю, знаю, що ви киянка. Як дізналися свого часу про існування Києво-Могилянської Академії, яка тоді, 1992 року, щойно оголосила свій перший набір? Чому вирішили вступати саме сюди?

— Чесно кажучи, довідалася про набір до академії буквально в останні дні перед іспитуванням. Я на той час уже вступила до Київського Політехнічного Інституту. А тут хтось сказав про Києво-Могилянську. Вирішила спробувати, бо вже тоді за нею була слава незвичайного, особливого закладу.

— І що саме найбільше приваблювало вас тоді?

— Міжнародний контекст навчання, міжнародний диплом. Так я потрапила в число найперших 228 студентів...

— Цього року ви закінчили бакалаврську програму в НаУКМА, продовжуєте навчання, щоб отримати диплом спеціяліста. Чи ж справдилися ваші уявлення про академію, її винятковість?

— Так, повністю справдилися мої сподівання на особливе навчання й атмосферу тут. Високий рівень викладання, вимогливість і доброзичливість професорів, досить універсальна освіта, широкий погляд на речі — все це дає НаУКМА. Не думаю, що в іншому університеті могла б це отримати.

— Навчальні мови в НаУКМА — українська й англійська. Чи не було у вас проблем з українською, оскільки виросли в російськомовному київському оточенні? Та й навчання у школі, яку ви закінчили, велося російською. А це ж термінологія, сам спосіб висловлення думки, мислення...

— Удома ми спілкувалися і українською, і російською. Завдяки родичам, які живуть у маленькому містечку на Київщині, рідна мова звучить у мене природно, володію нею вільною. А термінологія — спершу було складно, але далі звикла, втяглася і не відчуваю труднощів. Тепер це природно, як дихання.

— Наталю, що думають про академію серед загалу?

— Мені здається, НаУКМА має дуже високий авторитет, хоча люди іноді точно й не знають, у чому ж полягають особливості навчання у нас. Мені подобається рівень спілкування. Розумію: на нас, які навчаються тут, на наших випускниках лежить велика відповідальність — саме за нами будуть судити про всю академію. Але я впевнена й за сьогоднішніх моїх однокурсників, і за тих, хто з дипломом бакалавра пішов зі стін нашої алма матер: ми не підведемо НаУКМА.

Валерія Казадарова, студентка четвертого року навчання:

— Валеріє, почну із запитання „непарадного": що вам тут, у цьому „пречудовому університеті", як ви кажете, все ж таки не подобається?

— Щодо самого навчального процесу, то мені не подобається не завжди продумана його організація. Не буду вдаватися до конкретних імен, але таки через конкретних людей виникають проблеми навчально-методичного характеру. Може, це моя суб'єктивна точка зору... Але навіть щодо розкладу зайнять можна висловити багато претенсій.

— А що, на вашу думку, найголовніше з того, що дає і може дати Києво-Могилянська Академія?

— Академія дає можливість перебудовувати своє мислення на нових засадах, як того потребує саме життя. Я думаю, що це рівень мислення XXI століття.

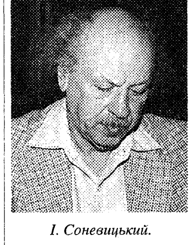
— Чи уявлили ви чітко, що така НаУКМА, вступаючи сюди?

(Закінчення на стор. 3)

С. М.

Ігореві Соневицькому — 70 років

Недавно сповнилося 70 років відомому українському американському композиторові, музикознавцеві, дириґентові і педагогові Ігореві Соневицькому. З цієї нагоди в суботу, 19-го жовтня ц. р., о 8-ій год. вечора у залі Українського Інституту Америки відбудеться концерт творів композитора, в якому беруть участь піяністи Марія Соневицька і Володимир Винницький, співаки Людмила Джой і Олег Чмир та Струнний квартет Леонтовича.

І. Соневицький.

Ігор Соневицький народився 1926 року в Гадинківцях, тепер Чортківського району Тернопільської области. Навчався у Львові, де познайомився з музикою С. Людкевича, В. Барвінського, М. Колесси. Війна кинула його в чужий світ — він опинився в Мюнхені, де здобув музичну освіту у клясі композиції та дириґування в Державній музичній академії. В 50-ті роки композитор переїхав до ЗСА.

В Америці композитор розгортає інтенсивну мистецьку діяльність: дириґує хорами („Думка" в Ню Йорку, „Трембіта" в Нюарку), довший час викладає музичні дисципліни в Українському Музичному Інституті Америки, пише дослідження про композиторів А. Веделя, Н. Нижанківського, співака М. Скалю-Старицького, редагує музикознавчі праці М. Грінченка, видає пісні Р. Купчинського, І. Недільського.

Заслуговує на увагу його громадська діяльність, особливо організація літнього музичного фестивалю в Гантер, Н. Й., який успішно функціонує вже понад 15 років. На концертах цього фестивалю виступають відомі артисти: піяністи В. Винницький, Т. Гриньків, Ю. Осінчук, О. Слободяник, М. Сук, О. Цибрівська; скрипалі О. Криса, Ю. Мазуркевич; співаки О. Кровицька, П. Плішка, Р. Цимбала, О. Чмир; віолістка Г. Колесса; віольончелісти Н. Хома, В. Сараджян та багато інших. Разом зі світовою музикою тут широко представлені твори українських композиторів. До того ж організатори фестивалю мають можливість замовляти композиторам твори, так вже відбулися світові прем'єри нових творів відомих українських композиторів М. Скорика та Є. Станковича. Американська преса не раз давала прекрасні рецензії на концерти фестивалю.

Та все ж, не зважаючи на багатогранну діяльність, найбільшу увагу Ігор Соневицький приділяє композиції. Його творчість охоплює різні жанри: це опери, балетна, симфонічна музика, хори, хольоспіви, романси, камерно-іструментальні твори, п'єси для фортепіяну, музика для дітей, музичне оформлення театральних вистав. Його музика базується на ґрунті української пісні і також розвиває традиції українських клясиків М. Лисенка і С. Людкевича. Разом з тим їй властиві яскраві самобутні риси: її відзначає специфічна вишуканість, що виявляється в яскравості тематичного матеріялу, — рельєфний і легкий для сприняття, він ніколи не стає банальним; і в гармонічній мові, — при загальній клясичності композитор знаходить цікаві й несподівані гармонічні звороти; і в своєрідній, точно вибудованій формі.

Довгі роки композитор був відірваний від рідної землі, за якою завжди тужив. І, як тільки стало можливим в останні роки, він нав'язав тісні контакти з Україною. Кожного року він приїжджає до Львова, Києва та інших міст, читає лекції, працює в бібліотеках, бере участь у праці жюрі різних конкурсів. У видавництвах України публікується його музика, твори композитора звучать в концертових залях України, відбулися його авторські концерту у Львові, Дрогобичі, Чорткові. Вперше у Львові прозвучали найбільш вагомі твори композитора: сатирична опера „Зоря" та концерт для фортеріяну з оркестрою. Тепер у Львові готується до друку багаторічний труд Ігоря Соневицького, здійснений разом з невтомною помічницею, що жертвенно підтримує композитора продовж довгих літ спільного життя, дружиною Наталкою. Це великий словник україн-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Богдан Боднарук

Діє „Просвіта" в Україні

II

Під час нашого перебування у Львові ми мали приємну несподіванку: Верховна Рада прийняла Конституцію. Відтоді настрій в усіх покращав і при кожній зустрічі треба було підносити „кришталеві чаші" і крикнути тричі „Будьмо!".

Наступним містом наших відвідин був Ужгород. Головою там є проф. університету Павло Чучка, який теж не давав нам „вільної хвилини". Обставини досить несприятливі, одначе провід „Просвіти" динамічний і старається позитивно вирішувати місцеві проблеми. Мають 2,500 членів. В Ужгороді ми також зустрілися з громадськими провідниками. Закарпатські просвітяни мають гарну бібліотеку (вдячні нам і просять приси-лати більше); займаються видавничою працею (потре-бують спонзорів, щоб висилати ці видання на схід Ук-раїни); при Товаристві діє світове братство „Карпатська Січ" і Пласт. На жаль, ситуація тут досить загрозлива: „помагають" Москва і різні „мадярони" із діяспори, які баламутять людей і доводять, що закарпатці ніякі не українці, а „русини". Розколюють церкви і громади. Існує тут ще одна „Просвіта" для т. зв. „русинів". Во-рожі сили із Америки і Канади „фундують" цей роз-кол. Обласна адміністрація пересичена комуністами, також не сприяє: викинули українську „Просвіту" із своєї домівки. „Просвіта" помагала Пластові в справі джемборі, який мав відбутися поблизу Ужгороду (чудове місце, коло руїн замку короля Данила). В цім випадку місцева адміністрація теж робила різні перешкоди. Пласт не має своєї домівки і сходяться до „Просвіти" Пластуни просили, щоб Пласт із Америки і Канади прислав їм пластові підручники, бо мають тільки

Тернопіль. Хор „Елеґія" виступає на святкуванні 120-річчя „Просвіти".

один підручник, який наш ТУМ їм вислав. Так що тут є нагода Пластові в діяспорі прийти із поміччю. Як хтось із читачів побуватиме в Ужгороді, то рекомендую знайти у передмісті ресторан „Деца Нотаріюса", в якому господарює син П. Чучки. Тут, крім поживи, ще можна оглянути „музей" під відкритим небом, де із гумором представлено Закарпаття т. зв. „русинів".

Опісля ми поїхали до Чернівець. Обласна „Просвіта" приміщується у Народному Домі. Головою є Віктор Косяченко, професор Чернівецького Університету. Завдяки „Просвіти", це був перший університет в Україні, який повністю перейшов на виклади українською мовою. Як і в минулих роках, провід організував нам дуже гарну і величаву зустріч, де ми мали нагоду почути про їхню працю. При Товаристві існує мішаний хор „Гомін Буковини", яким керує Богдан Мельничук (колишній член УПА). Хор і учні української школи приготовили чудовий концерт. „Просвіта" має бібліотеку (переважно з книжок, нами надісланих) для загального вжитку і також видають журнал „Ластівка" (якому наш ТУМ фінансово помагає). Просвітяни помагають відбудувати церкву св. Миколая (засновану гетьманом П. Сагайдачним), яка минулого року згоріла. Також „Просвіта" помогла збудувати пам'ятник Буковинському Куреневі і потім помагала пильнувати його, щоб свої „хуліґани" не зруйнували його. Між Чернівцями і Хмельницьким є дві історичні твердині, які варто кожному побачити: це Хотин і Кам'янець-Подільський.

Остання обласна „Просвіта", яку ми відвідали в західній Україні була в Івано-Франківському. Івано-Франківська „Просвіта" — це справді „твердиня" українства: можна їм сміло дати „золоту медалю". Тут під головуванням надзвичайно енерґійного Степана Шулепи праця „кипить на всю пару". Обласна „Просвіта" має 26,000 членів; приміщується у своєму домі (Народний Дім). С. Шулепа — правдивий господар, оптиміст, і з насолодою нам показав, що „Просвіта" робить. Мають „Молоду Просвіту", бібліотеку, хор, ляльковий театр, танцювальну групу, балетну школу, школу для „здібних дітей", видають свою газету; при „Просвіті" є незалежна кредитівка і навіть кав'ярня „Бесіда", де молодь має нагоду сходитися. Місцева адміністрація співпрацює із „Просвітою". Ми мали приємність бути на чудовому концерті, який дали молодечі ансамблі. Видавнича діяльність високо розвинена. Видані книжки посилають до Донецького, Одеси і Севастополя. Недавно перевидали „Історію України" Лотоцього і потребують спонзорів, щоб оплатити висилки на схід України.

(Продовження буде)

Думки...

(Закінчення зі стор. 2)

— Конкретного уявлення не мала. Просто почула від колишньої однокласниці, що в Києві з'явилась якась унікальна вища школа. До речі, я одночасно вступила і сюди, і до Київського Державного Університету...

— А як ваші батькі поставилися до вашого вибору?

— Спершу неприхильно: вони знали, що тут вчиться багато студентів із західньої України, а вони не сприймали „західняків"...

— А як ви самі поставилися до цих „західняків", чи були якісь упередження?

— Ні, не було таких упереджень. Може, я просто обережно ставилася до вихідців із західньої України, це було на початку. А тепер у мене, здається, тут більше друзів-галичан, ніж зі сходу чи з півдня України.

— Вас не обтяжує та обставина, що в академії послідовно й наполегливо культивується українська мова? А ви ж виросли у зросійщеному Херсоні і за пашпортом, як сказали, росіянка.

— Спершу було важкувато, тим більше, що пробувала керуватися внутрішньою настановою: розмовлятиму, як захочу. Але нині я стаю на такому становищі, що треба розмовляти мовою тієї землі, тієї держави, де ти живеш.

Ігореві...

(Закінчення зі стор. 2)

ських композиторів всіх часів, і друкується він англійською мовою, щоби ввесь світ зміг пізнати творців української музики. На робочому столі мистця є ще одна вагома праця: редакція і підготова до друку всієї творчости прекрасного українського композитора XVIII століття Артема Веделя. І, звичайно, нові творчі задуми.

Можна сміло сказати, що І. Соневицький повністю ввійшов в музичне життя України. Його діяльність будує міст між культурою України і діяспори, який з кожним роком стає ширшим і міцнішим.

Отже ж побажаємо композиторові многая літа плідної праці і щасливого життя.

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА модерна співачка Мадонна в понеділок, 14-го жовтня, у лікарні Доброго Самарянина в Лос Анджелесі народила свою першу дитину. Дівчинку вагою 6 фунтів 9 унцій названо Лордес Марія Чікконі Леон. Мати Мадонна Чіконні та батько Карльос Леон раді новим прибутком і повідомляють, що всі троє почуваються з цього приводу щасливими.

ПРИСЛАНІ В ОСТАННІХ СІМОХ тижнях до Вашінґтону стейтові пляни їхніх допомог потребуючим вказують на дуже незначні зміни, а не як було передбачувано скептиками та політичними маніпуляторами, що вони будуть суворими та не надто гуманними. Пляни прислані до Департаменту здоров'я і громадських обслуговувань в більшосі вказують на продовження існуючих намагань переводити різні експериментальні програми, котрі допомогли б цим людям стати на власні ноги.

Українці були...

(Закінчення зі стор. 1)

Як інформують вони про цей конґрес, його кличем було навчання про ботанічні сади у сто-річчі, що вже скорими кроками наближається. Темою його були наукова діяльність, освітня, як також навчання про збереження ботанічних садів. Міжнародна співпраця для збереження ботанічних садів є завжди в центрі доповідей, діяльности та уваги усіх директорів ботанічних садів, що зустрічаються на міжнародному форумі. Централя міжнародного збереження ботанічних садів знаходиться в Англії і вона тримає реєстр усіх ботанічних городів у світі. Саме в Лондоні відбувався попередній конґрес у 1994 році. Гості з України інформують, що до цієї міжнародної організації належить п'ять керівників садів з України. Розуміється таких садів в Україні куди більше, але тут у всіх міжнародних організаціях перепоною є фінанси тому, що від членів вимагають грошових внесків. Тому питаємо, як теперішні делеґати знайшли фінансову можливість брати участь у конґресі в Ню Йорку. Показується, що треба було шукати фінансової допомоги. С. Максимовій покрив кошти участи Перший Український Міжнародний Банк, а д-р Я Дудич отримав частинно допомогу від Міжнародного фонду „Відродження", а частинно покрив кошти сам.

Розуміється, тут вони мали особливу опіку Н. Сочинської, яка добровільно зголосилася до того діла, як і раніше добровільно працювала впродовж 28 років у Бруклинському ботанічному саді.

Нам цікаво знати дещо більше про ці два українські сади, що їх репрезентували їх керівники, як і про їхні доповіді на конґресі. Усі доповіді відбувалися на конґресі англійською мовою, і від д-ра Я. Дудича дістаємо його доповідь саме в англійській мові. Він інформував багато про освітницьку роботу його саду, бо це і основна ціль його, як навчальної бази для студентів. Цей сад належить до Українського Державного Лісотехнічного Університету, створений постановою Уряду України з 1991 року із трьох частин, а це дендрарію при вул. Кобилянської, дендропарку при вул. Пушкіна та арборетуму в с. Страдч Яворівського району. В усіх є велика кількість рідкісних рослин та дерев і там ведуться наукові спостереження, розробляються елементи агротехніки й навчаються студенти.

Донецький ботанічний сад належить до Національної Академії Наук України, заложений в 1964 році і в ньому знаходиться біля 7,000 рідкісних рослин. Науково-дослідницька праця в ньому іде у трьох напрямах, а це акліматизації рослин, плянування городів, пристосування рослин, зокрема дерев до промислових околиць і добір та відпорність поодиноких рослин.

Наші знавці та керівники ботанічних садів поінформували, що зараз в Україні є понад 30 ботанічних садів і арборетумів загальнодержавного значення, на жаль, лише п'ять із них належать до міжнародної організації.

Але всі ці сади мають поважне значення в Україні, як дослідницькі та наукові станиці, як також у виміні досвідом і рослинами на міжнародному форумі.

Гості, обоє фахівці у цій ділянці, вже не впер-ше побували на міжнародних конґресах, а їхній досвід і знання вони могли передати на Конґресі в Ню Йорку у своїх доповідях та розмовах з іншими керівниками ботанічних садів. Вони, роблячи підсумки перебування в ЗСА, стверджують, що багато скористали, пізнавши тут інші форми та методи праці, та зможуть їх тепер переводити в життя на своєму терені. Особливо цей новий досвід підкреслювала С. Максимова, яка керує садом у промисловому районі Донецька, де вирощування рослин не є легке та потребує випробування. Вона, як керівник лябораторії насіння, постійно дбає про обмін таким, а нові зв'язки в Ню Йорку дають її в тому напрямі нові можливості.

Д-р Я. Дудич, головна ціль якого це навчання молодих студентів ботаніки та сільськогосподарських наук, ствердив, що визначення стратегії для ботанічних садів світу на 21-ше сторіччя дає йому можливість плянувати нову навчальну програму для саду у Львові.

Немає найменшого сумніву, що кожне перебування професійних осіб з України на міжнародних форумах приносить багато користей, а передусім дає можливість встановити зв'язки і познайомити міжнародне товариство про те, що молода українська держава має добрих фахівців та знавців у різних-презрізних галузях, а кожний виступ цих фахівців на чужинецькому форумі — це знаменита візитівка для України.

У ПОНЕДІЛОК, 14-ГО ЖОВТНЯ, виконуючи самообрану ролю мирносного посланця президент Ізраїля Езер Вайцман офіційно відвідав Єгипет, щоб заспокоїти дещо невдоволеного єгипетського президента Госні Мубарака, щодо намірів нового прем'єр-міністра Ізраїля Беньяміна Нетанягу про раніше досягнуті домовлення в справі палестинців. Про те, що Г. Мубарак занепокоєний справами палестинців можна бачити з напружених відносин між Ізраїлем та Єгиптом і його відмови зустрітися з Б. Нетанягу аж поки проблема Геброну не буде належно розв'язаною.

ПОДІЇ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ВИДАНИХ УВАН КНИГ

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує презентацію двох книг, виданих УВАН у 1995 році — Василя Мови (Лиманського) „Куліш, Байда і козаки" та праці під редакцією Юрія Луцького „Остап Луцький і сучасники". Слово про першу із цих книг виголосить її редактор Юрій Шевельов, про другу — Марта Скорупська. Презентація відбудеться у неділю, 20-го жовтня, о год. 2-ій після полудня в будинку Академії, 206 захід 100-та вул. в Ню Йорку.

ЗБОРИ ПАРАФІЇ УКЦЕРКВИ У КВІНСІ

Квінс, Н. Й. — Українська католицька церква Непорочного Зачаття, 171-21 Андергілл аве., Фреш Медов, повідомляє, що Загальні збори парафії відбудуться 3-го листопада о год. 12-ій дня (після Служби Божої). Новий парох о. Роман Чолій запрошує багаточисленну громаду взяти участь у цих зборах, на яких вирішуватиметься важливі для парафії питання.

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

форм, які мають також спростити податкову систему і підтримати підприємництво та фармерство.

За його словами, все, що Україна потребує, це чужоземні інвестиції. Покищо в державу надійшло понад більйон долярів капіталу з інших країн, сказав він, в той час як треба кілька більйонів щороку.

Л. Кучма пише, що Україна співпрацювала з Міжнародним валютним фондом щодо проведення реформ, але їй дуже потрібне додаткове фінансування. Країни, які надають допомогу, зустрінуться в Парижі 24-25-го жовтня і оцінять фінансові потреби України в 1997 році.

Український Президент також підтвердив свій плян щодо приєднання України в наступному столітті до Европейської спільноти. Реформи в Україні вноситимуть вклад в економічний доборобут і політичну стабільність в Европі, пише він.

Згідно з ним, за його керівництва стабілізувалася українська валюта, а експорт зріс за перші шість місяців цього року на 20 відсотків.

Вісті з Інституту Дослідів Волині

В середу і четвер, 12-го і 13-го червня 1996 року голова Інституту Дослідів Волині у Вінніпеґу д-р Сергій Радчук, відвідав Державний Університет ім. Лесі Українки у Луцьку в справі прелімінарного договору щодо евентуального передання університетові наших видань та публікацій.

Під час приязної зустрічі ректор університету проф. Іван Олексіюк та декан факультету історії, показали голові ІДВ приміщення університету, а особливо факультет історії, де будуть ульоковані видання ІДВ і Товариства Волинь.

Під час відвідин, д-р Радчук коротко познайомив зібраних студентів з 45-літньою працею інституту та Товариства Волинь у Вінніпезі.

Студенти із зацікавленням вислухали слово, опісля ставили запити, на які доповідач належно відповідав.

Заключено також угоду про співпрацю між Волинським Державним Університетом ім. Лесі Українки та Інститутом Дослідів Волині. Внаслідок угоди ректор Волинського Державного Університету видав відповідне зарядження.

Утворення Відділу Дослідів Волині при Волинському Державному Університеті дає унікальну нагоду українським молодим науковцям творити нові структурні механізми розвитку науки. Маємо можливість спільно довести на українському ґрунті проґресивність новітніх форм організації наукових досліджень.

Н. Н.

ПРОПУСТИЛИ СЛОВО

При переписуванні статті „На перехресті нових доріг" В. Процика трапилася помилка, яку просимо поправити. В абзаці, що починається словами: „Щодо громадських справ: завданням представників ОДВУ..." ,треба вилучити наступне слово „в Україні", це тому, що зрозуміло, ОДВУ діє в ЗСА, а не в Україні. — Н. Пазуняк.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

У світлу пам'ять померлих дорогих осіб на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Марія Касянчук і Ігор Касянчук — $5,000 у світлу пам'ять мами бл. п. НАДІЇ ЦІХОНСЬКОЇ КАСЯНЧУК, до бібліотечного фонду родини Касянчук у Гарварді для україніки: Ігор і Галина Коргун, Марія і Михайло Коргун — по $50; Степан Овенс і Уляна Коргун Овенс — $30.

Параскевія Пікас Витвицька —$1,000 в пам'ять мужа св. п. ІВАНА ВИТВИЦЬКОГО, на Літню Школу Українознавства.

Дамян Кордуба — $1,000* в пам'ять батьків св. п. о. ПЕТРА і СОФІЇ КОРДУБІВ і брата св. п. ІВАНА КОРДУБИ, на фонд родини Кордубів в Українському Науковому Інституті.

Мирослава Залуцька — $1,000 в пам'ять мужа св. п. проф. д-ра ТЕОДОРА БОГДАНА ЗАЛУЦЬКОГО.

Д-р Олег і д-р Іванна Ратичі — $500* в пам'ять доньки св. п. ЮЛІЯНИ РАТИЧ, на фонд Літньої Школи Українознавства.

Д-р Микола Піхурко — $300 в другу річницю смерти дружини бл. п. ЯРОСЛАВИ ПІХУРКО і в пам'ять бл. п. сестри МАРІЇ та брата СТЕФАНА.

Емілія Михалевська — $100 в пам'ять чоловіка бл. п. МИКОЛИ МИХАЛЕВСЬКОГО.

Ярослава Панчук — $100 в пам'ять брата бл. п. д-ра АНТОНА СЛИЖА, в 12-ту річницю смерти.

Д-р Богдана Свистун — $100 в пам'ять бл. п. ІРЕНИ МАКАР СЕМЕНЮК.

Марія Жига з родиною — $100 в пам'ять чоловіка бл. п. ІВАНА ЖИҐИ.

Василь Лагошняк —$100 в пам'ять бл. п. МИХАЙЛА ОЗАРЧУКА і $50 в пам'ять бл. п. ІВАНА ЖИҐИ.

Лука і Марфа Кудрик —$75 в пам'ять друга св. п. АНДРІЯ ГРИЦИШИНА.

Віра Кащинець — $50 в пам'ять сина бл. п. РОМАНА КАЩИНЦЯ.

Д-р Іларіон і Донна Калиневичі — $50 в пам'ять бл. п. д-ра ТЕОДОРА ЗАЛУЦЬКОГО.

Галина Сиротюк —$50* в пам'ять мужа бл. п. проф. ПАВЛА СИРОТЮКА.

Інж. Ярослав і Ольга Дужі —$50 в пам'ять бл. п. МАРІЇ КАВКИ.

Сергій і Ева Сахаруки —$50 замість квітів на могилу св. п. інж. ЛЕВА ЯЦКЕВИЧА.

Марія Попадюк —$30 в пам'ять бл. п. РОМАНА МИЦИКА.

Адріян і Лідія Стецики —$30 замість квітів на свіжу могилу матері приятельки бл. п. ОЛЬГИ О. МАЛИНІВСЬКОЇ.

Інж. Ярослав і Ольга Дужі —$25 у пам'ять св. п. СТЕФАНІЇ ГОДІВ.

Павлина Проданюк —$25 в пам'ять чоловіка бл. п. ЙОСИФА і сина ІГОРЯ ПРОДАНЮКІВ.

Михайло Дудич —$15 в пам'ять бл. п. МИХАЙЛА ОЗАРЧУКА.

*Складаємо щиру подяку всім жертводавцям, що використали дорівнювальні фонди їхніх працедавців

Дякуючи жертводавцям за пожертви, линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив померших вічним спокоєм і радістю.

Головна Екзекутива
Фонду Катедр Українознавства.

Відбулася церемонія...

(Закінчення зі стор. 1)

тиції Сергій Головатий, представники від громадських правничих об'єднань.І якщо два попередні відзначення були декляративними, то цьогорічні врочистості відзначалися констатацією досягнутих успіхів та конкретних плянів на майбутнє. Основним серед досягнень промовці вважають прийняття демократичним шляхом нової Конституції України, чим правники можуть пишатися. Однак до спокійного життя їм ще далеко, оскільки, за словами О. Мороза, саме тепер відкрилося надзвичайне широке поле для продовження конституційного процесу.

Перш за все, необхідно зформувати нову законодавчу базу на основі нової Конституції, втілити механізми виконання і суворого дотримання основного закону всіма суб'єктами, керівниками і громадянами.

Президент Л. Кучма нагородив групу видатних правників високими державними нагородами та почесними відзнаками Президента. Церемонія вручення відбулася 10-го жовтня у Маріїнському Палаці. У своїй промові Л. Кучма зазначив, що правна система України має повною мірою відповідати новим умовам життя, надійно забезпечувати захист прав громадян, усіх суб'єктів суспільних відносин. Він також наголосив на необхідності прискорити реформи судово-правної системи. „Саме суд покликаний стати тією дієвою силою, що захищатиме право, забезпечуватиме його верховенство у державному та суспільному житті", — зазначив Президент.

Відзнаками Президента нагороджено: членів Конституційного суду Володимира Шаповала, Миколу Козюбру та Петра Мартиненка; консультантів Президента Володимира Копєйчікова, Альберта Корнєєва; нагороджено також президента Спілки Адвокатів Віктора Медведчука, доктора юридичних наук Віктора Погорілка, директора міжнародних зв'язків Української Правничої Фундації, громадянку Канади Галину Фріланд-Хом'як.

За значний особистий внесок і зміцнення законности, правопорядку, високий професіоналізм і вагомі здобутки у науковій праці присвоєно почесне звання „Заслужений юрист України" 27-ом правникам.

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 13-ГО ЖОВТНЯ, в Австрії відбулися вибори представників до Европейського парляменту в Страссбурґу, де на диво усім 28 відсотків голосів здобули кандидати Партії волі під керівництвом Йорґа Гайдера, котрий не є надто захоплений намаганнями Европейського союзу об'єднати політично і економічно Европу. Ці вибори в Австрії показали багатьом країнам Европи, що таке об'єднання не до вподоби середній заробітній верстві їхніх громадян, які побоюються, що це може зменшити їхні громадські забезпечення та пільги.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашого найдорожчого
МУЖА, БРАТА, ШВАҐРА та ДЯДЬКА

бл. п.

МИКОЛИ (КОЛІ) ФИЛИПОВИЧА

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ та ПАНАХИДИ

за спокій його душі.

В п'ятницю 25-го жовтня 1996 р. в 10-ій год. ранку Заупокійна Літургія з Панахидою в церкві св. Андрея в Норт Порті, Фла.;
в неділю 27-го жовтня Панахида після св. Літургії в церкві св. Андрія в Блюмінґдейл, Ілл.

Рідних, приятелів та знайомих просимо в ці дні згадати покійного Колю у своїх молитвах.

Дружина — ЗОЯ ПЕЧЕНЮК-ФИЛИПОВИЧ з рідними

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що з волі Всевишнього відійшла у вічність в четвер 3-го жовтня 1996 р., після довгої недуги наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, ТІТКА, ШВАҐРОВА і СВАХА

бл. п.

АЛЛА ГРИГОРОВИЧ
з дому РЕЧИЦЬКА

нар. 23-го квітня 1922 р. в Костополі, Волинь, Україна.
Довголітня вчителька Школи Українознавства в ЗСА.

ПАНАХИДА і ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відправив митр. прот. Нестор Коваль з церкви свв. Петра і Павла в Ґлен Спей, Н.Й., в суботу 5-го жовтня 1996 р. в похоронному заведенні Rugero в Нютон, Н. Дж. Тіло покійної поховано на місцевому цвинтарі в Нютон, Н. Дж.

Залишені у глибокому смутку:

муж	— МИКОЛА
сини	— ЮРІЙ з дружиною ДЖУДІ
	— ІГОР з дружиною РОЗМАРІ
	— АНДРІЙ
	— АПОЛЛОН з дружиною ДЖУДІ
брат	— СЛАВІК РЕЧИЦЬКИЙ з дружиною ДЖЕКІ, дочками КАТЕРИНОЮ і МАРҐАРИТОЮ
внуки	— ГРИГОРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
	— ДЖІМІ з дружиною ТРИЙСІ
	— DEREK
	— JASON
правнуки	— AMANDA, BRITTANI, ALLYSON
племінник	— д-р ВІКТОР ГРИГОРОВИЧ з дружиною д-р АННОЮ і дітьми МАРІЙКОЮ і ПЕТРУСЕМ
швагер	— мгр ПЕТРО ГРИГОРОВИЧ
шваґрова	— ГАЛИНА ЯРОШ
свати	— PATRICIA IRVING, CHARLES and CATHERINE GEIGER, SALVIN and JANET PERRY.

Просимо про молитви за спокій душі покійної.

РОДИНА

„Щойно під вечір бачимо, який був день“

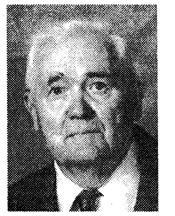
Важко було краще вбрати в слова почуття усіх присутніх, що зібралися у 4-ий день смерти такої справді виїмкової людини, яким був св. п. д-р Роман Борковський.

Здається немов відблиск його характеру, його погідної, ділової вдачі промінював у це недільне пополудне 14-го вересня в залі НТШ в Америці, в Ню Йорку, яку виповнили вщерть родина, друзі та шанувальники д-ра Р. Борковського. Та не було частого в такому випадку голослівія, довжелезних промов, виповнених не завжди щирими похвалами і запевнень, що „ніколи не забудемо“.

Гідно, спокійно і коротко відзначили ті, котрі мали щастя працювати з покійним, його працю, вклад у боротьбу за незалежність України, його вплив на розвій політичного життя, його шляхетність у вчинках та писанні. Чотирьох промовців легко вклалися в одну годину, а може їхні добре обмірковані короткі слова залишилися в пам'яті присутніх краще, як це звичайно в таких випадках буває.

Програму відкрив Євген Стахів від середовища УГВР. Він підкреслив що д-р Р. Борковський довгих 60 років працював для України як член ОУН від 1930 року, відтак член УГВР, автор десятків статей і визначний політичний діяч у ЗСА. Він привітав також присутн іх на поминках дружину сина та невістку покійного.

Першим забрав голос д-р Роман Барановський, довголітній приятель покійного, який саме і розпочав свої вдумливі слова ствердженням, яке так підходить на цю оказію,

Св. п. д-р
Р. Борковський

Фото: К. Струмінська

що щойно під вечір бачимо, який був день. І так ми, на правильний погляд д-ра Р. Барановського, може, вперше здали собі справу, скільки українська громада втратила із покійним. Дружба цих двох наших політичних і громадських активістів, в яких дивним припадком були однакові перші літери як імені, так і прізвища, розпочалася в 1964 році в Асоціяції Українців Америки та його органі „Наш голос“. Відтак прийшли пропам'ятні дні XIII Конґресу УККА і дружба затіснилася спільними проблемами та поглядами на стан українського громадського життя в ЗСА. Д-р Р. Барановський у своїх словах підкреслював особливо вдачу цієї шляхетної, небуденної людини, що ширила спокій, усміх і життєрадість у кожній, навіть складній, ситуації.

Точніші інформації про життя і діяльність д-ра Р. Борковського подала Ніна Самокіш, яка виступала в імені неприсутнього в ЗСА голови Політичної Ради ОУН д-ра Анатолія Камінського. Вона і зосередилася на поданні присутнім націоналістичної діяльности покійного від 1930 року, коли він вступив у ряди ОУН. Через роки юнацтва ОУН, до переїзду в ЗСА, коли він очолив студентський сектор, як провідний член ТУСМ, аж до чергового розламу ОУН в 1953 році він залишався завжди активним, помічним і діловим. Після розколу оприділює себе до Середовища УГВР, а відтак стає головою Політичної Ради ОУН-з американського терену, співпрацюючи близько із сл. п. Дарією Ребет, головою ПР ОУН-з. Саме в Бюлетені ПР ОУН-з Р. Борковський поміщував свої вдумливі статті на тему політичної ситуації в нашій громаді. З них найпомітнішою була аналітична стаття „Парадокси наших днів“, де автор стверджує, що ці парадокси є проявом невпорядкованости в наших політичних і громадських організаціях. На закінчення своїх цікавих інформацій Н. Самокіш підкреслила, що д-р Р. Борковський чесно пройшов своїх 66 років у ОУН, не лукавив і не сходив з раз обраної лінії, був соборником у повному розумінні того слова, а в приватному житті неоціненним приятелем.

Д-р В. Калинович згадав про працю покійного у НТШ в Америці, зокрема, про поміч у бібліотечних проблемах, які входили в орбіту його звання. але широкі зацікавлення дали почин до ряду доповідей і статтей на історично-політичні теми.

Про це бажання здобути якнайбільше знання, уважаючи, що це найважливіше для будови держави і не можна бути лише революціонером, говорив ред. Микола Галів, особистий друг покійного. Книжка, а з нею знання — були змістом його життя. Для М. Галіва д-р Р. Борковський — це історія, тому, що він творив історичні будні нашого визвольного процесу, а саме з таких буднів складається зміст історії кожного народу.

На закінчення ряду тих теплих слів про виїмкову людину новообраний голова ОДВУ Володимир Процик зложив вислови пошани для покійного і співчуття родині з приводу незаступимої втрати від голови ПУН Миколи Плав'юка і передових членів ОУН — д-ра Богдана Шебунчака, д-ра Зенона Городиського, як і від ОДВУ, запевняючи, що д-р Р. Борковський залишиться прикладом зрівноваженого, дружнього, сповненого гомором та вирозумінням політичного активіста.

Закінчуючи поминки, Є. Стахів, рівно після однієї години, згадав присутнього на залі шкільного товариша покійного, Віктора Роговського, подякував прелеґентам і дружині та дітям покійного, залишаючи усім найкращі спомини про того типового представника ґенерації із патріотичної ідейної молоді Західньої України, яка, на жаль, зникає на очах сучасників.

Ольга Кузьмович

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — „Вандерер" СК — 2:0

Були це другі футбольні змагання нового сезону, що їх відбула 1-ша дружина УСК в неділю, 29-го вересня ц. р. І цим разом наші футболісти вийшли переможцями, завдяки чому зайняли в показнику табелі ігор позицію лідера 2-ої дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку—Ню Джерзі.

В першій половині гра була рівнорядною і тому вислід залишився „сухим" — 0:0. Після перерви УСК перейняв ініціятиву, завдяки якій Надто — з подачі Плісака, і Кліфорд з гарної акції Березецького—Дураковича, здобули переможні ґолі. Резервісти УСК в передзмагу розгромили резерву „Вандерер" високим вислідом — 9:2. Склад 1-ої дружини УСК: Кенсам, Березецький, Плісак, Робін, Бані, Надто, Дуракович, Ніколяс, Річі, Доналд, Маріос, Максвел, Заращак, Дюлсон, Садилєв. Провідник і тренер — Стефан Коваленко.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" — Парсиппені Селтикс — 0:3

Такої поразки футболісти „Ч. Січі" зазнали в чергових змаганнях у чемпіонаті півпрофесійної дивізії „Еліт" Ґарден Стейт Футбольної ліґи в неділю, 29-го вересня ц. р. Суперниками наших футболістів були завзяті шкотські спортовці з клюбу „Селтикс". Вже до перерви гості вели — 2:0, що його здобули завдяки ігровій перевазі, швидкості й завзятості.

В другій половині „Січовики" дещо вирівняли гру і навіть в більшости володіли м'ячем, одначе до здобутку ґолів не довели. Цим разом не виходили стріли чоловому снайперові нашого нападу — Борецькому, а другий по ранзі, Мигало, через недугу не зміг взяти участи в цих змаганнях. І взагалі наша дружина виглядала розгублена навіть тоді, коли перенесла гру на половину гостей. Саме в одній такій ситуації суперники зуміли здійснити блискавичну контратаку і остаточно встановити вислід зустрічі — 3:0.

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Мирій, П. Паливода, Науменко, Родас, Вацлавський-Лянґе, Борецький, Я. Твардовський, Сергіїв, Варянка, Акоста, Адель, Пінзій. Бракувало Кохановського, Мигала, Ярошевича і Десросіра. Провідник і тренер — Михайло Паливода.

УСВТ „Ч. Січ" (жінки) — Спортфрендс СК (жінки) — 1:0

В передзмагу футболістки „Ч. Січі" зустріли суперниць з клюбу „Спортфрендс" (Пассейк), з якими виграли мінімальним вислідом — 1:0. Завдяки здобутим черговим 3-ом точкам, жінки „Ч. Січі" стали співлідерами в показнику табелі ігор, маючи досі на конті — 6:0 точок і 6:0 відношення ґолів.

Олімпійське число журналу „Наш Спорт"

Завершується підготова до видання 33-го числа журналу „Наш Спорт". Воно в основному присвячене олімпійським справам, що їх реферують визначні автори з України і ЗСА під титулами: „Олімпійські Ігри—міти і леґенди", „Україна на шляху до Олімпійського визнання", „Тріюмфальний дебют спортової України", „З нагоди 26-ої Олімпіяди", „Сідней враховує". В цій добірці статтей є сконденсована історія боротьби українського спорту за незалежну участь в Іграх, що, врешті, увінчалося успіхом у 1996 році в Атланті. Чудова лектура для української шкільної молоді!

Як завжди, на сторінках журналу будуть подані факти про річні першенства УСЦАК з відбиванки, тенісу, плавання, шахів, ілюстровані ориґінальними фотознимками, а також матеріяли про окремі ділянки спорту в Україні, як теж про минулорічну Спортову Школу „Ч. Січі" і взагалі про діяльність спортових ланок УСВТ „Ч. Січ".

Це Олімпійське число журналу появиться в половині грудня цього року, з датою січня 1997 року. Зацікавленим читачам варто замовити собі це історичне число „Нашого Спорту" заздалегідь, заки наклад розійдеться з ЗСА до Канади і в Україну.

Замовлення і оплату в сумі 5 долярів, що включає теж кошт пересилки, треба висилати на адресу: Ukrainian Sitch „Our Sport 680 Sanford Ave. , Newark, N.J. 07106.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Склад футбольної репрезентації України, що бере участь в елімінаціях за Чашу світу

Вперше в історії українського футболу репрезентація України, хоч і на короткий час, очолювала показник табелі ігор 9-ої підгрупи футбольної Европи після перемоги в Північній Ірляндії з її репрезентацією — 1:0. Переможного ґоля в цих змаганнях здобув Сергій Ребров з клюбу „Динамо" Київ.

В складі національної збірної України виступають: Шовковський, Лужний (обидва „Динамо", Київ), Парфіонов („Чорноморець", Одеса), Скрипник („Вердер", Бремен, Німеччина), Головко, Боженар (обидва — „Динамо ", Київ), Попов („Зеніт", С. Петербурґ), Орбу („Ротор", Волгоград, Росія), Калитвинцев („Динамо", Київ), Кривенцов („Шахтар", Донецьке), Максимов, Леоненко („Динамо", Київ), Лучкевич („Металюрґ", Запоріжжя), Ребров („Динамо", Київ). Тренер — Йожеф Сабо. Відплатні змагання між цими суперниками відбудуться в Києві.

Занепад українського гокею

Важко нашим спортовим братам в Україні прийняти виховну систему в спорті так, як її практикують в західньоевропейських країнах, чи в ЗСА і Канаді. Перед Другою світовою війною завдяки цій системі існували гокейові другини у Львові, в основному при місцевому СТ „Україна". Пізніше, вже на еміґрації, відновлено українські гокейові дружини в Західній Німеччині і остаточно — в ЗСА і Канаді.

Недавно в Києві відбувся пленум Федерації гокею України, на якому обговорювали занепад цього спорту. Виступаючи, президент Федерації Анатолій Хорозов, між іншим, сказав: „Головним завданням для нас сьогодні є збереження дитячого і юнацького гокею... Тепер важко очікувати на допомогу в цій справі з боку державних структур". Колишній державний тренер Володимир Осипчук сказав, що зменшення кількости республіканських змагань різних рівнів відіграло неґативну ролю. Не вдалося провести чемпіонат України. Не забули й згадали часи, коли Україна виховала чимало висококлясових гокеїстів, що виступали в збірній СССР, були чемпіонами світу. Деякі з цих гокеїстів тепер виступають у ЗСА й Канаді, але ніхто не згадав, чому ці „вихованці" радше почуваються росіянами і радо стають слугами сучасної Росії.

Останнім часом з гокейної карти України зникли Донецьке і Сєверодонецьке, Дніпродзержинське та ще кілька міст. Активні в гокеї залишилися Київ і Харків. Тепер дві київські дружини — „Сокіл" і „Крижанка" — врешті відірвалися від імперської ліґи і виступають в Східньоевропейській гокейовій лізі, де змагаються з дружинами Балтійських країн, Білорусі і Польщі. Відзначено, що все ж збірна України має можливості виграти чемпіонат світу в групі „С" й поборотися за право виступати на Олімпіяді в Наґано, Японія.

На пост президента Федерації був перевибраний Анатолій Хорозов, а віцепрезидента — Сергій Старицький, який очолює клюб „Сокіл", Київ. Чи зуміють вони відродити гокей в Україні?

О. Твардовський